

Magyar Kurir

Nro. 8.

Költ Bétsben Januar. 26-dik napjan 1796-ik
esztendőben.

Nagy Britannia.

Még a' múlt században támadt egy bizonyos társaság *Hybernidban*, mellynek tagjai *Defenderseknek* nevezték magokat. Ezen társaság fő tüzója volt egyházi szabatságaiknak fen tartása; hanem a' mostani környüállások közt ezen szin alatt a' Francia metelyes tudománynak principiumait naponként mind jobban jobban terjesztették, a' Monarchiának le rontására egymást esküvéssel kötelezték, ejtzakánként fegyveresen házról házra jártak, és mindennemü törvénytelenégeket gyakorlottanak. Ezeknek a' gonosz indulattal bíró *Defenderseknek* egy *Veldon Jakab* nevü istentelen ember volt a' fejek, kinek gonosz fel-tétele, egy azon társaságbeli ember által ki nyilatkoztatván, *Dublinban* meg fogattatott, és a' múlt Dec. 23-kán kinos halálra ítéltetett. — Most már többen is ki nyilatkoztatnak, tömlötzőkre hányattak, és ezek is el fogják érdemlett jutalmaikat venni.

Egy *Reed* nevü nem utolsó származású és tekintetü affzony, olly alkúra ment férjével, hogy a' ki közölök tovább élni fog, 2000 font sterlinget nyerjen a' meg

holtak örökségéből; azonban csak hamar meg halván a' férje azzal vádoltatott a' meg maradt özvegy, hogy a' fel tett summának el nyerése végett, méreg ital által koldotta férjét a' más világra. Törvénybe idéztetvén a' személy figyét és pénzt el vesztette, és egyedül annak koldóheteti élete meg maradását, hogy világos jelekből ki tanulni nem lehetett, hogy ő maga lett legyen meg holt férjének az oka.

A' múlt Dec. 27-dikén azt kívánta *Magdalen* úr, a' Frantzia foglyoknak fel tseréltetések végett *Londonba* küldetett Frantzia biztos a' fő kormányzektól, hogy engedessen meg nékie a' nevezett foglyokat temetőrebben meg látogatni, kinek azt felelte a' kormányzék, hogy azt egy átaljában meg nem engedheti, arra mindazáltal, hogy *Angliából* ki takarodjon, tellyes szabattvágot ad nékie. Erre ő azt felelvén, hogy a' *Párisi* Directorium híre's parantsolata nélkül a' reá bízott dolgot felbe nem szakaszthatja, Dec. 28-dikán estveli 4 orakor egy politzia tiszt ment hozzá, kemény parantsolatot vivén magával, hogy egyszeriben menjen ki *Londonból*, másként rosszul leszzen dolga. Illyenképen estveli 8 orakor onnan ki indult, és egyenesen *Doverbe* menvén hajóraült.

Bosanquet, a' *Levántei* Török kereskedő társaságnak igazgatója (*Levántének* hivattatnak az Europaiak által a' közép tenger által körül vetetett Europai és Ásiai tartományok, a' hová t. i. sok kereskedő társaságok szoltak járn) a' titkos tanáts által meg kérdettetvén, miként lehetne Égyiptomból, Olasz Orszagból és a' közép tenger kikötőhelyeiből, leg jobb úton módon, és leg hamarabb búzát vinni Angliában? azt felelte, hogy a' fényes Porta világos engedelmé nélkül Égyiptomból búzát vinni nem le-

letne; hogyha mindazáltal az Egyiptomi Basának gazdag ajándékot küldenének, ő maga utat mutatna ennek végben vitelére. — Ezt is hozzá tette, mindazáltal hogy az Egyiptomi búza igen kemény, barna, és mivel nem tséplő, hanem lovak körmei által nyomattatik ki hüvelykéből, földes, és sok munkát kíván meg tisztítására; e' mellett 30 guinea lévén száztól az assécurationnak a' dijja, lehetetlen volna Anglus hajókon onnan eleséget hordatni; mindazáltal meg lehetne a' *Velentzei* és *Raguzai* hajósokat próbálni, a' kik jó fizetésért magokra válalnák, és 7 's 8 hónapok alatt elegendő gabonát vinnének *Angliába*. A' Parlamentum öszve gyűllésének 2-dik Februáriusra lett holtszas halasztatásának a' *Portland* herczeg és *Pitt* minis-ter közt támadt egyenetlenség mondatik valóságos oka lenni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Azokat a' hamis reá fogásokat és ótsárlásokat, a' mellyeket *Wafshingtonnak* irigyei ellene Európába kifőrtak, a' *Marylandi* és több északi Ámerikai Státusok közönségesen meg táfolják, és azt erősítik, hogy ő nékiek még most is olly bizodalmok vagyon ezen nagy embernek hazafiúságához, mint a' minémű volt ennek-előtte. — *Lafayette* Generalis öregbik fiát, a' ki is az Ámerikai revolutio olatt ott született, fiává fogadta, és *Wafshington-Fajttének* nevezte ez a' nagy Generalis. A *Spanyol Ország* rendkívül való hadi készülétekre nézve egy promemóriát adatott bé a' *Londoni* udvar maga *Madridban* lévő követje által.

Egy Jau. 12. napján költ *Londoni* magános levél azt beszéli, hogy tellyességgel semmi reménység nem lehet ebben az esztendőben a' közönséges békességhez; hogy olly nagy hadi készüléteket tétet most *Anglia*, a' mi-

néműt az egész Frantzia háború alatt nem tétetett; hanem még is azzal vigasztalják magokat a' békeességet alajtó lakosok, hogy épen ezek a' nagy hadi közületek fogják leg inkább a' Frantziákkal való békeességet siettetni.

Frantzia Ország.

Jan. 2-dikán gyűlést tartván az új Tanács, seménytelenül fel nyilván a' palotának egyik oldal ajtaja, bő toppantak az Austriai fogságban volt, és a' királyi herczeg kisasszonyával fel tseréltetett nemzeti deputátusok közül *Quinette, Bancat, Lamare* és *Camus*. Mindnyájan nagy örömmel fogatták, meg ölelték és tsókolgatták őket régi esmerőik és barátjaik, 's győzedelmi dallak közt vezették őket az előlő székéhez, a' ki is szép beszédet tartván hozzájuk atyafiságos tsókokkal illette őket. A' több fogoly társaik még meg nem érkeztek *Párisba*, kiknek neveik ekkent következnek: *Bournonville* hadi miniszter, *Moret* adjutánsa, *Villemér* titoknokja és *Fouss* a' sent nevezett deputátusok titoknokja, a' kiket *Dumauriez* Generalis fogatott meg és küldött által a' Cs. K. Armádiához. *Semonville* *Konstántsínápolyba* rendeltetett Fr. követ és titoknokja *Merget*, *Marct* *Napolyba* rendeltetett Fr. követ, *Drouet* deputatus 9 személyből álló tselédjeikkel egyetemben *Helvetzián* lett által utazásokkor fogattattak el. As utólsóbbak még Jan. 4-diken meg nem érkeztek *Párisba*.

Morellet Fr. tudós egy szép irást adott ki az emigransok rokonzájknak javokra, mellyet illyetén hathatós szókkal fejezett bé: „Az igazságnak és emberiségnek nevében kérlék titeket törvény tévők a' büntető törvényeknek újjobban való meg vizsgálására; meg lehet, hogy ezek között sokakat a' szerentsétlen környül állások kívánták,

de azért még sem lehet őket meg igazítani. Ismét kérélek titeket ne büntessétek az ártatlanokat a' bűnösök helyett, ne miveljetez a' természeti törvényeknek principiumai ellen, a' mellyek azt kívánják, hogy ki ki a' maga vétkéért lakoljon, ne rontsátok meg a' tulajdonosságnak jussát, a' melly a' társaságbeli jó rendtartásnak leg nevezetesebb és edgyetlen egy oszlopa. Kérlek, szünjetez meg ezen mindeneket el nyelő sequestrumtól, a' melly sok tehetős familiákat keserves nyomorúságba tafzit, a' vagyonossakkal edgyütt öfzve rontja, és nem kis oka a' mostan bennünket nyomó szűksegnek és drágaságnak."

A' kénfzerített költsönözésről illy formán befzél egy *Parisi* közönséges levél: „Hogyha, *úgymond*, a' Fr. Republica egyéb osztályaiban olly hamar fog az erőltetett költsönözés menni, mint *Páris* városában, tehát e' folyó hólnapnak végén egézflen tökéletességre megyen. Minden eddig ki gondólt és gyakorlott financialis eszközök között leg jóbbnak és leg hasznosabbnak lenni láttatik ez, a' melly által az assignátáknak száma nem tsak meg kissebitetik, hanem folyamotjokból is ki fognak vettetni. A' mi az önkényén való költsönözést illeti, meg válik, talál e' a' kórmányfzék költsön adókat avagy nem; lehetősebbnek lenni láttatik, hogy az erdők és a' Directorium szabad rendelésére bizatott ingóbingó jófzágai a' Republikának több vásárlókat találnak. Illyenképen reményljük, hogy a' jelen lévő esztendőben való táborozásra elegendő költségünk léfzen; de talán e' léfzen az utólsó kút-fő, és hogyha még tovább is tartani fog a' háború, nem tudjuk, hol vesszünk költséget, következképpen azzal biztatjuk magunkat, hogy hajlandóbnak fogja a' kórmányfzék magát a' békesség szerzésre mutatni, mint mutatta ennekölte.

's nem várja, hogy utolsó fillérje maradjon erfényében, másként a' külső hatalmasságok írják előnkbe a' békeségnek tziakkelyeit."

A' *Nivose* hólnapnak 10-kén (Decembernek 31-kén) illetén' foglalatú irást küldött a' Directorium a' hadi dolgokra ügyelő ministerhez: „Jóllehet néhány hólnapoktól fogva szeréntsés volt az Austriai ármádia fegyvere, és a' Palatinátusi V. Fejedelemségnek egy részét el is foglalta: mindazáltal annak is jó esett az ellenségeskedéstől való meg szünés, és egy kevés ideig tartó pihenés. A' Republikának ellenségei, a' kik leg jobb tselekedetinket is rosszra szokták magyarázni, igyekezni fognak ármádiainknak jobb karba és rendbe való hozatását meg akadályoztatni: mindazáltal a' hadi dolgokra ügyelő minister semmivé fogja ellenségeinknek fortélyait tenni, ármádiainknak öregbitéséről és táplálásáról gondolkozni fog, és mindent végbe vízen, hogy jövő táborozásunknak fényesebb és hasznosabb következései lehessenek. Nem azért tétetjük a' hadi készületeket, hogy azok által távoztassuk, hanem inkább hogy siettessük a' békességet. Egész Európa hallattára azt mondja a' Directorium, hogy búzgó kívánsággal óhajtja a' békességnek eszközlését, a' melly nem felettébb váló, és más hatalmasságok bátorságát rontó kívánságokon, hanem azon hatalmasságoknak jól el gondolt hasznokon, és a' Fr. Republikának, 's szövetségeseinek bátorságokon és boldogságokon épült. — — Egy olly békességet, a' melly a' Fr. Nemzet 5 ezrtendőtől fogva való áldozatjaihoz illendő és másoktól való nem füg-gését bátorságossá tévő lehessen. — Öt ezrtendőtől fogva minden külső és belső ellenségein diadalmaskodott a' Fr. Republika, (de miként, értekezzenek a' múlt Octo-

beri, Novemberi és Decemberi hadi történetekről): még is mindazáltal kész békességre lépni ellenségeivel, de kész velek verekedni is, hogyha továbbá is folytatni kívánják a' pufztító hadakozást."

A' *Morbihani* osztályban tartózkodó polgári hitet le nem tett papoknak száma 360 főre tétetik (*Morbihán* a' *Gaskóniai* tengernek egy kis kebele *Vannes* városa mellett, holott szép kikötőhely vagyon). — A' midőn a' *Normandiában* táborozó *Chouansoknak* kezekbe esik valaki a' pátrióta katonák közül, azonnal öszve gyűjtván őket vezérjek illetén szókkal való jelt ad az el fogatotnak megöletésére: *Királyi vitézek vigyétek végbé kötelességeket!* 's azonnal vagy le vágják, vagy agyon lövik a' markokba esteket. De nem csak a' katonák, hanem a' pátrióta polgárok ellen is, 's nevezetesen azok ellen, a' kik a' *Republica* szolgálatjában közönséges hivatalt viselnek, igen kegyetlenül viselik magokat. A' *kis Britanniai* partok körül sok eleséget kaptak az *Anglusoktól*.

La Sentinelle nevű újság levelelben meg ízfólta *Louvet* azt a' közönséges hirt, hogy *Barthelemy* vissza hivatott volna *Basileai* követségéből. — Az *Austriai* fogságból vissza tért deputatus *Camus* tétetett 8. dik miniszterré. — Úgy hallatik, hogy *Semonville* *Konstántzinápoly*ba követségbe, *Bournonville* pedig valamellyik *Fr. armádia* kormányozására fognak küldetni. — *Dec.* utolsó napján vezette bé a' directorium eleibe a' külső dolgokra ügyelő minister *Sandos* Prusszus követet, az egész directorium maga szokott ünneplő ruhájában volt fel öltözve, és az előlülő *Reubell* válaszolt a' követ köszöntésére.

Magyar Ország.

Liptó Vármegyéből Jan. 17. dikhén. Ezen Nem. Vármegyében lévő Protestáns gyülekezetek világi fő Inspectorának parantsolatjából, e' folyó hónapnak 10. dikhén mind a' 12 Evangelicum templomokban különös áhétatosságot tartottak az Evangelikusok azon győzedelekért, a' melyeket a' kegyelmes Úr Isten Fels. Fejedelmünk hadi népének adott a' Frantziák ellen. A' buzgó könyörgések végződése után a' *Te Deum Laudamus* is el énekellett.

Nálunk olly kellemetes tavaszi idők járnak, mintha más clyma alá tételtünk volna által, szán utunk csak egy hétig tartott, azután pedig olly meleg idők jöttek, hogy a' *Vég* vizén, csak nem minden nap szálakat le menni láttunk, melly dologról a' leg élteőbb emberek sem emlékeznek; azomban sok nyavalyák is mutogatják magokat, és sok farkasok járnak bé a' falukra a' prédára.

* * *

A' mai postan következő numerusú coperták alatt járó Magy. Kurir érdemes olvasóinak küldöm a' Magy. Álmanakokat. 1) *Régi Olvasóimnak* 73. 146. 383. 428. 442. 466. 467. 468. 475. 483. 486. 496. 507. 513. 527. 529. 532. 534. 545. 550. 559. 565. 568. — 2) *Uj Olvasóimnak* 1. 8. 9. 11. 12. 14. 15. 18. 21. 22. 25. 29. 31. 32. 37. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 49. 56. 65. 70. 74. 76. 77. 78. 82. 85. 87. 88. 89. 91. 93. 94. 99. 100. 101. 102. 107. 110. 113.

* * *

A' Typografusom, szokott betűi meg fagyatkozva, kéntelen vagyok egy 's két postau, míg t. i. a' betűk el készülnek, ezen apróbb berükkel újság leveleimet szívesen adtni.